

Posudek oponenta disertační práce

Dávid Ondrušek

na téma: **Zdaňovanie príjmov z cenných papierov a finančných derivátov vo vybraných krajinách Európskej únie,**

předkládané k obhajobě na Právnické fakultě Univerzity Karlovy

Autor si za téma své disertační práce vybral problematiku praktickou, tradiční a poměrně rozsáhle regulovanou – zdaňování příjmů z cenných papírů a derivátů. Jakkoliv se jedná o téma tradiční, neustálý vývoj právní úpravy před badatele staví další a další nové otázky.

Vybrané téma považuji za zajímavé, a to prakticky i teoreticky. Jedná se o problematiku a na ni navazující právní úpravu, která má své pevné místo v oboru finančního práva a daňového práva jako jeho součástí.

Autor vytvořil práci, která má celkem 249 stran vlastního textu a (dle prohlášení autora) 516.293 znaků včetně mezer (minimum pro disertační práce je přitom 324.000 znaků). Autorova práce tak dostatečně přesahuje minimální rozsah disertační práce požadovaný na Právnické fakultě UK.

Práce je napsána ve slovenském jazyce, zde musím přiznat, že nejsem plně schopen posoudit jazykovou kvalitu práce, když z hlediska pravopisu mám ve slovenštině poměrně omezené znalosti.

Systematika práce je následující: Úvod; 1. Ciele dizertačnej práce, metódy vedeckej práce a metodika dizertačnej práce; 2. Finančno-právne súvislosti finančného trhu, kapitálového trhu a derivátového trhu Európskej únie a vybraných členských krajín Európskej únie; 3. Zdaňovanie príjmov z cenných papierov a finančných derivátov v Európskej únii a jeho perspektívy; 4. Zdaňovanie príjmov z cenných papierov a finančných derivátov v Českej republike; 5. Zdaňovanie príjmov z cenných papierov a finančných derivátov vo Francúzsku; 6) Zdaňovanie príjmov z cenných papierov a finančných derivátov v Nemecku; 7) Zdaňovanie príjmov z cenných papierov a finančných derivátov v Slovenskej republike; Zhrnutie a Záver. Tyto hlavní kapitoly se pak dále vnitřně člení, a to vcelku systematicky a rovnoměrně. Systematiku práce považuji za vhodně zvolenou.

Práce je doplněna o prohlášení autora, poděkování, obsah, seznam použité literatury a dalších pramenů, abstrakt a klíčová slova ve slovenském a anglickém jazyce.

Za velmi propracovanou považuji kapitolu první, ve které autor vymezuje jednat obecná východiska své práce, dále pak vědecké metody a v neposlední řadě jednotlivé hypotézy a cíle své práce. Tato část je opravdu kvalitně zpracována, a to včetně hojného používání odkazů na díla jiných autorů.

V druhé kapitole se autor zabývá zejména unijní úpravou finančních derivátů a finančních trhů, na kterých se deriváty obchodují. Jedná se o srozumitelný a pěkně zpracovaný přehled unijní právní úpravy z vypíchnutím nejpodstatnějších aspektů. Pozitivně hodnotím, že se tam odráží i vývoj recentní týkající se pandemie COVID-19 ve vztahu k evropských finančním trhům. Další části této kapitoly se věnují konkrétní právní regulaci včetně české (a francouzské a německé). Kapitolu ukončuje autor parciálním shrnutím. V této kapitole jsou hojné citace názorů jiných autorů, zejména definic.

V třetí kapitole autor přistupuje ke zdaňování příjmů z nakládání s cennými papíry a deriváty. Začíná spíše obecnými otázkami zdanění v zemích Evropské unie, zabývá se makroekonomickými otázkami zdanění. Ve čtvrté kapitole se pak autor zabývá zdaněním v České republice. V této kapitole je použito mnoho citací z českého zákona o daních z příjmů. Obdobně je zpracována následující kapitola o francouzské právní úpravě a obdobně pak kapitola šestá o úpravě německé a v poslední řadě v sedmé kapitola o právní úpravě slovenské. Tyto kapitoly věnující se konkrétním pozitivněprávním úpravám jsou vcelku obecné, s nižším rozsahem analytické kvality, nejlépe je (pochopitelně) zpracována kapitola o slovenské úpravě.

Celá práce je následně ukončena podrobným shrnutím, ve kterém jsou vypíchnuty parciální závěry. Na úplném konci je pak závěr práce obsahující finální závěry autora za využití citací závěrů jiných autorů.

Co se týká zdrojů informací, musím konstatovat, že rozsah použitých knižních, časopiseckých a elektronických zdrojů je velmi značný. Autor nepracuje jen s českou a slovenskou literaturou, ale volí také zdroje zahraniční. U citací musím autorovi vytknout, že oproti obecným požadavkům na formu citací u webových odkazů neuvádí datum citace, tedy použití zdroje, pro případ změny umístění zdrojové informace na internetu.

Formální úprava práce je velmi zdařilá, když autor využívá i grafické prvky (tabulky, grafy, obrázky), úprava textu je pečlivá, stylistika odpovídá odbornému textu, pravopis ve slovenštině skutečně nemohu hodnotit.

Co se týká originality práce, systém Theses.cz našel 60 dokumentů vykazujících podobnost, avšak u žádného z nich nebyla shoda vyšší než 2 %, po prostudování protokolu (s ohledem na jeho rozsah) nemohu konstatovat, že bych v něm našel nějaké pochybnosti vzbuzující pasáže. Obdobně systém Turnitin našel 303 dokumentů vykazujících shodu, avšak i v tomto případě to byla shoda minimální (u jediného dokumentu 2 %, u ostatních do 1 %) a po prostudování i tohoto protokolu (opět s ohledem na jeho rozsah) nemám pochybnost o originalitě autora textu.

V souhrnu mohu konstatovat, že se jedná o zajímavou a dobře zpracovanou disertační práci prostou podstatnějších obsahových nedostatků.

Celkově pak mohu uzavřít, že předkládanou disertační **práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertační práce**. V průběhu obhajoby této disertační práce se doporučuji zaměřit na následující otázky:

- 1) Souhlasí autor z hlediska pojmoslovné čistoty s definicí finančního derivátu (formálně) z pera EK, jak ji uvádí v posledním odstavci na str. 38?
- 2) Pokud vyjde autor ze svého srovnání čtyř unijních států a jejich zdaňování nakládání s finančními deriváty, kterou právní úpravu by označil (popř. její část) jako inspirativní pro ostatní státy?
- 3) Na závěr bych se zeptal ještě na obecnou otázku, jak autor hodnotí význam finančních derivátů na životní podmínky obyvatel (nejen) méně rozvinutých částí světa? Je možné konstatovat, že využívání finančních derivátů na komodity má negativní vliv na tyto obyvatele (cena obilí, ropy atp.)?

V Praze dne 27. srpna 2021

doc. JUDr. Michael Kohajda, Ph.D.
Právnická fakulta Univerzity Karlovy